

Υπόθεση C-140/20

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

25 Μαρτίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Supreme Court (Ιρλανδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

25 Μαρτίου 2020

Ενάγων:

G.D.

Εναγόμενοι:

The Commissioner of the Garda Síochána

Minister for Communications, Energy and Natural Resources

Attorney General

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Η κύρια δίκη αφορά το νομικό καθεστώς που θεσπίστηκε στην Ιρλανδία δυνάμει του Communications (Retention of Data) Act 2011 [νόμου του 2011 περί επικοινωνιών (διατήρηση δεδομένων)], ο οποίος διέπει τη διατήρηση μεταδεδομένων τηλεπικοινωνιών και την πρόσβαση σε αυτά από τις εθνικές αρχές της Ιρλανδίας και, ειδικότερα, από την ιρλανδική αστυνομία (στο εξής: An Garda Síochána) στο πλαίσιο της ανίχνευσης, διερεύνησης και δίωξης σοβαρών εγκλημάτων.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Το ζήτημα εάν ο νόμος του 2011 περί επικοινωνιών (διατήρηση δεδομένων), ιδίως το άρθρο 6, παράγραφος 1, αντιβαίνει στο άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58/EK.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 15 της οδηγίας 2002/58/EK, όπως αυτές ερμηνεύονται υπό το πρίσμα του Χάρτη, κάθε καθεστώς γενικής/καθολικής διατήρησης δεδομένων καθαυτό, ακόμη και αν η διατήρηση και η πρόσβαση υπόκεινται σε αυστηρούς περιορισμούς;
2. Προκειμένου εθνικό δικαστήριο να κρίνει αν θα κηρύξει αντίθετο προς το δίκαιο της Ένωσης εθνικό μέτρο που ελήφθη βάσει της οδηγίας 2006/24/EK και που θεσπίζει καθεστώς γενικής διατήρησης δεδομένων (τηρουμένων των αναγκαίων αυστηρών ελέγχων όσον αφορά τη διατήρηση και/ή την πρόσβαση), και ειδικότερα προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον το καθεστώς αυτό είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας, δύναται να λάβει υπόψη ότι τα δεδομένα μπορούν να διατηρούνται νομίμως από τους παρόχους υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση δικών τους εμπορικών σκοπών και ότι μπορεί να ζητηθεί να διατηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στις διατάξεις της οδηγίας 2002/58/EK;
3. Κατά την εκτίμηση της συμβατότητας με το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα με τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, εθνικού μέτρου που διέπει την πρόσβαση στα διατηρούμενα δεδομένα, ποια κριτήρια πρέπει να εφαρμόζει το εθνικό δικαστήριο προκειμένου να κρίνει κατά πόσον τυχόν τέτοιο καθεστώς πρόσβασης διασφαλίζει τον απαιτούμενο προηγούμενο έλεγχο από ανεξάρτητη αρχή, όπως αυτός προσδιορίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου; Συναφώς, μπορεί το εθνικό δικαστήριο, στο πλαίσιο της εκτίμησης αυτής, να λάβει υπόψη την ύπαρξη εκ των υστέρων δικαστικού ελέγχου ή εκ των υστέρων ελέγχου διενεργούμενου από ανεξάρτητη αρχή;
4. Εν πάση περιπτώσει, υποχρεούται ένα εθνικό δικαστήριο να κηρύξει αντίθετο προς τις διατάξεις του άρθρου 15 της οδηγίας 2002/58/EK εθνικό μέτρο το οποίο θεσπίζει καθεστώς γενικής διατήρησης δεδομένων με σκοπό την καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων στην περίπτωση που το εν λόγω δικαστήριο έχει κρίνει, με βάση το σύνολο των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, ότι η διατήρηση αυτή είναι ζωτικής σημασίας και απολύτως αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού της καταπολέμησης σοβαρών εγκλημάτων;
5. Αν εθνικό δικαστήριο υποχρεούται να κηρύξει εθνικό μέτρο αντίθετο προς τις διατάξεις του άρθρου 15 της οδηγίας 2002/58/EK, όπως αυτές ερμηνεύονται υπό το πρίσμα του Χάρτη, δύναται να περιορίσει τα διαχρονικά αποτελέσματα της σχετικής απόφασης, σε περίπτωση που είναι πεπεισμένο ότι ειδάλλως θα επέλθει «επακόλουθο χάος και βλάβη του δημόσιου συμφέροντος» [σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθετήθηκε, επί παραδείγματι, στην απόφαση R (National Council for Civil Liberties) κατά Secretary of State for Home Department και Secretary of State for Foreign Affairs (2018) EWHC 975, σημείο 46];
6. Εθνικό δικαστήριο το οποίο καλείται να κηρύξει αντίθετη προς το άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58/EK εθνική ρύθμιση και/ή να μην εφαρμόσει τη ρύθμιση

αυτή και/ή να κρίνει ότι η εφαρμογή της ρύθμισης αυτής προσέβαλε δικαιώματα φυσικού προσώπου, είτε στο πλαίσιο διαδικασίας που κινήθηκε σε σχέση με το παραδεκτό αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν σε ποινική διαδικασία είτε σε διαφορετικό πλαίσιο, δύναται να αρνηθεί να εκδώσει τέτοια απόφαση όσον αφορά δεδομένα που διατηρούνταν κατ'εφαρμογήν της διάταξης της εθνικής νομοθεσίας που θεσπίστηκε κατά την απορρέουσα από το άρθρο 288 ΣΛΕΕ υποχρέωση περί συνεπούς μεταφοράς στην εθνική νομοθεσία των διατάξεων οδηγίας ή να περιορίσει τα αποτελέσματα τυχόν τέτοιας απόφασης στο διάστημα μετά την κήρυξη από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις 8 Απριλίου 2014, της οδηγίας 2006/24/EK ως ανίσχυρης;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 5, παράγραφος 4, και άρθρο 6, παράγραφος 1, καθώς και πρωτόκολλο αριθ. 21.

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα 7, 8 και 52, παράγραφος 1.

Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31).

Οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ 2002, L 201, σ. 37).

Οδηγία 2006/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/EK (ΕΕ 2006, L 105, σ. 54).

Απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2009, Ιρλανδία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (C-301/06, EU:C:2009:68).

Απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2009, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-202/09, EU:C:2009:736).

Απόφαση της 8ης Απριλίου 2014, Digital Rights Ireland Limited κατά Minister for Communications, Marine and Natural Resources κ.λπ. και Kärntner Landesregierung κ.λπ. (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-293/12 και C-594/12, EU:C:2014:238).

Απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Tele2 Sverige AB κατά Post- och telestyrelsen και Secretary of State for the Home Department κατά Tom Watson κ.λπ. (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-203/15 και C-698/15, EU:C:2016:970).

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Communications (Retention of Data) Act 2011[νόμος του 2011 περί επικοινωνιών (διατήρηση δεδομένων)] (στο εξής: νόμος του 2011).

Ο νόμος του 2011 θεσπίστηκε προς τον ρητά εκπεφρασμένο σκοπό της εφαρμογής της οδηγίας του 2006. Το άρθρο 3 του νόμου επιβάλλει σε όλους τους παρόχους υπηρεσιών την υποχρέωση να διατηρούν τα «δεδομένα τηλεφωνίας σταθερού δικτύου και κινητής τηλεφωνίας» για διάστημα δύο ετών. Πρόκειται για δεδομένα βάσει των οποίων προσδιορίζονται η πηγή, ο προορισμός και η ημερομηνία και ώρα έναρξης και λήξης μιας επικοινωνίας, το συγκεκριμένο είδος επικοινωνίας, καθώς και το είδος και η γεωγραφική θέση του χρησιμοποιηθέντος εξοπλισμού επικοινωνίας. Το περιεχόμενο των επικοινωνιών δεν εμπίπτει στο εν λόγω είδος δεδομένων.

Η πρόσβαση στα διατηρούμενα δεδομένα και η κοινολόγησή τους επιτρέπονται κατόπιν σχετικής αίτησης. Το άρθρο 6 του νόμου του 2011 προβλέπει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να υποβληθεί αίτηση κοινολόγησης και η παράγραφος 1 προβλέπει ότι μέλος της An Garda Síochána, με βαθμό όχι κατώτερο του αστυνομικού διευθυντή, δύναται να υποβάλει αίτηση κοινολόγησης, εφόσον το μέλος αυτό είναι πεπεισμένο ότι τα δεδομένα απαιτούνται, μεταξύ άλλων, για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη σοβαρού αδικήματος. Ως «σοβαρό αδίκημα» νοείται το αδίκημα που τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον πέντε ετών, καθώς και τα λοιπά αδικήματα που απαριθμούνται στο παράρτημα 1 του ως άνω νόμου.

Μεταξύ των μηχανισμών εποπτείας τους οποίους προβλέπει ο νόμος του 2011 περιλαμβάνονται η προβλεπόμενη στο άρθρο 10 του ίδιου νόμου διαδικασία ενστάσεων και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 καθήκοντα «ορισθέντος δικαστή», στον οποίον ανατίθεται ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων του εν λόγω νόμου.

Σε επίπεδο εσωτερικής πολιτικής, ο επικεφαλής της An Garda Síochána, ήτοι ο Garda Commissioner [Αρχηγός της Garda], όρισε ότι ο χειρισμός των υποβαλλόμενων δυνάμει του νόμου του 2011 αιτήσεων κοινολόγησης δεδομένων τηλεφωνίας πρέπει να πραγματοποιείται συγκεντρωτικά, από έναν και μόνο αστυνομικό διευθυντή. Ο αστυνομικός διευθυντής ο οποίος επιφορτίστηκε με την ευθύνη για την κοινολόγηση δεδομένων ήταν ο επικεφαλής της υπηρεσίας ασφάλειας και πληροφοριών της An Garda Síochána, ο οποίος και λαμβάνει την τελική απόφαση περί του αν θα υποβληθεί αίτηση κοινολόγησης στους παρόχους υπηρεσιών επικοινωνίας σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου του 2011. Συστάθηκε επίσης μικρή, ανεξάρτητη μονάδα καλούμενη Telecommunications Liaison Unit [μονάδα επικοινωνίας με τους παρόχους τηλεπικοινωνιών] (στο

εξής: TLU), με αρμοδιότητα να επικουρεί τον αστυνομικό διευθυντή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του και να ενεργεί ως ενιαίο σημείο επαφής με τους παρόχους υπηρεσιών.

Κατά τον κρίσιμο για την επίμαχη έρευνα χρόνο, όλες οι αιτήσεις κοινολόγησης έπρεπε να εγκρίνονται σε πρώτο βαθμό από αστυνομικό υποδιευθυντή (ή επιθεωρητή ενεργούντα υπό την ιδιότητα αυτή) και στη συνέχεια αποστέλλονταν στην TLU προς επεξεργασία. Στους διενεργούντες την έρευνα δίνονταν οδηγίες να περιλαμβάνουν αρκούντως λεπτομερή στοιχεία στις αιτήσεις, ώστε να καθίσταται δυνατή η λήψη εμπειριστατωμένης απόφασης, και να έχουν κατά νου ότι ο αστυνομικός διευθυντής θα καλούνταν ενδεχομένως αργότερα να αιτιολογήσει την απόφαση ενώπιον δικαστηρίου ή ενώπιον του ορισθέντος δικαστή ενός High Court [ανώτερου δικαστηρίου]. Η TLU και ο αστυνομικός διευθυντής οφείλουν να ελέγχουν τη νομιμότητα και τον αναγκαίο χαρακτήρα των αιτημάτων κοινολόγησης που υποβάλλονται από μέλη της An Garda Síochána, καθώς και το αν είναι σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Οι αιτήσεις που κρινόταν ότι δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις του νόμου ή των εσωτερικών πρωτοκόλλων της Garda επιστρέφονταν, προκειμένου να παρασχεθούν διευκρινίσεις ή συμπληρωματικές πληροφορίες. Βάσει μνημονίου συμφωνίας που συνήφθη τον Μάιο του 2011, οι πάροχοι υπηρεσιών δεν θα επεξεργάζονταν αιτήσεις για δεδομένα κλήσεων οι οποίες δεν υποβάλλονταν μέσω της διαδικασίας αυτής. Η TLU υπόκειται, επίσης, στον έλεγχο του Data Protection Commissioner [Επιτρόπου προστασίας δεδομένων].

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Τον Μάρτιο του 2015 ο ενάγων (στο εξής: G.D.) καταδικάστηκε από ορκωτό δικαστήριο σε ισόβια κάθειρξη για τον φόνο της Ο'Η. Εξαρχής αρνούσαν την ενοχή του. Ο G.D. άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω καταδικαστικής απόφασης, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του ιρλανδικού Court of Appeal (εφετείου). Στη διάρκεια της δίκης ο G.D. πρόβαλε μη ευδοκιμήσασα ένσταση απαραδέκτου ως προς ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η διωκτική αρχή, τα οποία στηρίζονταν σε διατηρούμενα δεδομένα τηλεφωνίας.
- 2 Η εν προκειμένω παράλληλη διαδικασία ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου κινήθηκε από τον G.D., ο οποίος αμφισβητεί την ισχύ ορισμένων διατάξεων του νόμου του 2011, δυνάμει των οποίων κατέστησαν δυνατές η διατήρηση των εν λόγω μεταδεδωμένων τηλεφωνίας και η πρόσβαση σε αυτά. Συγκεκριμένα, ζητεί να κηρυχθεί ανίσχυρη η σχετική διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, προκειμένου να μπορεί να υποστηρίξει, στο πλαίσιο της έφεσης κατά της σε βάρος του καταδικαστικής απόφασης, ότι τα προσαχθέντα ως αποδεικτικά στοιχεία δεδομένα τηλεφωνίας δεν έπρεπε να είχαν γίνει δεκτά στη δίκη του και ότι, ως εκ τούτου, η σε βάρος του καταδικαστική απόφαση ενέχει σφάλμα. Οι εναγόμενοι (στο εξής: Δημόσιο) ζητούν να αναγνωριστεί το κύρος της εν λόγω ρύθμισης της εθνικής νομοθεσίας.

- 3 Με την από 6 Δεκεμβρίου 2018 απόφασή του στην υπόθεση Dwyer κατά Commissioner of An Garda Síochána κ.λπ. [(2018) IEHC 685], το High Court [ανώτερο δικαστήριο] δέχτηκε το αίτημα του G.D. να κηρυχθεί το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α, του νόμου του 2011 αντίθετο προς το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58/EK, όπως αυτό ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των άρθρων 7, 8 και 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 4 Το Δημόσιο άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον του Supreme Court [Ανωτάτου Δικαστηρίου], το οποίο υποβάλλει την υπό εξέταση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.
- 5 Το Supreme Court επισήμανε ότι έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η ανίχνευση ορισμένων κατηγοριών σοβαρών εγκλημάτων, καθώς και η δίωξή τους, επηρεάζονται ολοένα και περισσότερο από αποδεικτικά στοιχεία όπως αυτά που προσκομίστηκαν στην ποινική διαδικασία κατά του G.D. Κατά την πείρα του εν λόγω δικαστηρίου, ορισμένες υποθέσεις όπως η υπό κρίση υπόθεση έχουν επιλυθεί αποκλειστικά και μόνο χάρη στη διαθεσιμότητα δεδομένων όπως τα επίμαχα στην υπό κρίση διαδικασία.
- 6 Το Supreme Court επισήμανε ότι οι εν λόγω υποθέσεις συχνά αφορούν σοβαρά αδικήματα σε βάρος γυναικών, παιδιών και άλλων ευάλωτων ατόμων και ότι δεν θα ήταν δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητας ή η δίωξη του δράστη χωρίς αποδεικτικά στοιχεία όπως τα επίμαχα. Συγκεκριμένα, το Supreme Court επισήμανε ότι, όπως και στην περίπτωση του G.D., η ίδια η τηλεφωνία χρησιμοποιείται με σκοπό την αποπλάνηση ή την κατ' άλλον τρόπο εκμετάλλευση ευάλωτων ατόμων.
- 7 Το Supreme Court τονίζει ότι δεν είναι δυνατή η πρόσβαση σε δεδομένα που δεν έχουν διατηρηθεί. Αν δεν επιτρεπόταν η καθολική διατήρηση μεταδεδομένων, παρά την αρτιότητα οποιουδήποτε καθεστώτος πρόσβασης, τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα να μην εξακριβώνεται η ταυτότητα των δραστών πολλών από τα σοβαρά αυτά εγκλήματα ή να μην ασκείται επιτυχώς σχετική δίωξη.
- 8 Το Supreme Court προέβη στις ακόλουθες διαπιστώσεις σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά:
 - i) εναλλακτικές μορφές διατήρησης δεδομένων, μέσω της γεωγραφικής στόχευσης ή κατ' άλλον τρόπο, θα ήταν αναποτελεσματικές για την επίτευξη των σκοπών της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης και δίωξης ορισμένων τουλάχιστον ειδών σοβαρών εγκλημάτων και θα μπορούσαν, περαιτέρω, να έχουν ενδεχομένως ως αποτέλεσμα την προσβολή άλλων ατομικών δικαιωμάτων·
 - ii) ο σκοπός της διατήρησης δεδομένων με μέσα ηπιότερα από το καθεστώς γενικής διατήρησης δεδομένων τηρουμένων των αναγκαίων εγγυήσεων είναι ανεπίτευκτος· και

- iii) η επίτευξη των σκοπών της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης και δίωξης σοβαρών εγκλημάτων θα υπονομευόταν σημαντικά αν δεν υφίστατο καθεστώς γενικής διατήρησης δεδομένων.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 9 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α, του νόμου του 2011, το οποίο αποτέλεσε τη νομική βάση για τη διατήρηση των μεταδεδομένων τηλεφωνίας, την πρόσβαση σε αυτά και την αποδοχή τους ως αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε σε βάρος του, είναι ανίσχυρο, καθότι αντιβαίνει στο άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58.
- 10 Προβάλλει ότι η καθολική διατήρηση δεδομένων είναι ανεπίτρεπτη, ανεξαρτήτως των εγγυήσεων που έχουν θεσπιστεί σχετικά με την πρόσβαση στα δεδομένα αυτά. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι το καθεστώς πρόσβασης δεν διασφαλίζει επαρκώς προστασία παρεχόμενη από ανεξάρτητη αρχή έναντι μη ενδεδειγμένης πρόσβασης στα δεδομένα. Κατά τον ενάγοντα, οι εγγυήσεις αυτές, τις οποίες προβλέπει ο νόμος του 2011, είναι ελάχιστες και η νομοθεσία δεν θέτει σαφείς και ακριβείς κανόνες που να προσδιορίζουν υπό ποιες περιστάσεις και υπό ποιες προϋποθέσεις οι πάροχοι υπηρεσιών οφείλουν να παρέχουν στις εθνικές αρχές πρόσβαση στα δεδομένα, όπως απαιτεί το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, ο ενάγων υποστηρίζει ότι το υφιστάμενο καθεστώς αυτοέκρισης των αιτήσεων κοινολόγησης δεδομένων, το οποίο εφαρμόζει η An Garda Síochána, φέρεται να μην πληροί την απαίτηση υποβολής των αιτήσεων χορήγησης πρόσβασης σε προηγούμενο έλεγχο διενεργούμενο είτε από δικαστήριο είτε από ανεξάρτητη διοικητική αρχή, όπως ορίζεται στη σκέψη 120 της προμνημονευθείσας απόφασης Tele2 Sverige.
- 11 Οι εναγόμενοι, ήτοι το Δημόσιο, υποστηρίζουν ότι η εν λόγω ρύθμιση της εθνικής νομοθεσίας είναι έγκυρη. Προβάλλουν ότι η υιοθέτηση συνολικής προσέγγισης ήταν αναγκαία, προκειμένου να μπορεί να κριθεί αν το νομικό καθεστώς προστατεύει κατά τρόπο σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας τα δικαιώματα περί σεβασμού της ιδιωτικής ζωής.
- 12 Οι εναγόμενοι υποστηρίζουν ότι ο νόμος του 2011 θέσπισε ένα λεπτομερές πλαίσιο που διέπει την πρόσβαση στα διατηρούμενα δεδομένα. Επιπλέον, το Δημόσιο ισχυρίζεται ότι η TLU, η οποία απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας έναντι της An Garda Síochána κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, πληροί την απαίτηση περί «ανεξάρτητης διοικητικής αρχής» η οποία διενεργεί τον προηγούμενο έλεγχο επί των αιτήσεων χορήγησης πρόσβασης και ότι το καθεστώς αυτό ενισχύεται με πρόσθετες βαθμίδες δικαστικής εποπτείας μέσω του ορισθέντος δικαστή, της προβλεπόμενης διαδικασίας ενστάσεων και του δικαστικού ελέγχου.
- 13 Επιπλέον, οι εναγόμενοι ισχυρίζονται ότι, αν τελικά κριθεί ότι ο νόμος του 2011 αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης, η σχετική απόφαση την οποία θα εκδώσει στη συνέχεια το επιληφθέν δικαστήριο θα πρέπει να παράγει αποτελέσματα μόνο για

το μέλλον. Η λύση αυτή, όπως υποστηρίζουν, είναι η προσήκουσα υπό τις εξαιρετικές περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, δεδομένου ότι, κατά τον χρόνο που πραγματοποιήθηκε η πρόσβαση στα κρίσιμα δεδομένα στο πλαίσιο της κύριας δίκης στα τέλη του 2013, το Δημόσιο όφειλε, βάσει του δικαίου της Ένωσης, να εφαρμόσει τις διατάξεις της οδηγίας του 2006 και να τηρεί καθεστώς διατήρησης δεδομένων όμοιο με το προβλεπόμενο στον νόμο του 2011. Επιπλέον, το Δημόσιο υποστηρίζει ότι η λύση αυτή είναι η προσήκουσα όταν συντρέχουν περιστάσεις υπό τις οποίες η κήρυξη διάταξης ως αντίθετης προς το δίκαιο της Ένωσης χωρίς κανέναν περιορισμό των διαχρονικών αποτελεσμάτων της θα είχε σημαντικές συνέπειες για τη διερεύνηση και τη δίωξη σοβαρών εγκλημάτων στην Ιρλανδία, όσον αφορά όσους έχουν δικαστεί και καταδικαστεί, καθώς και όσον αφορά τις εκκρεμείς έρευνες και ποινικές διώξεις.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 14 Με την υπό εξέταση αίτηση προδικαστικής απόφασης ζητούνται διευκρινίσεις όσον αφορά τις απαιτήσεις που θέτει το δίκαιο της Ένωσης σε σχέση με τη διατήρηση δεδομένων για την καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων, καθώς και όσον αφορά τις αναγκαίες εγγυήσεις που πρέπει να διέπουν την πρόσβαση στα δεδομένα αυτά, λαμβανομένης υπόψη της αρμοδιότητας κράτους μέλους ως προς τις ποινικές υποθέσεις. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης διευκρινίσεις όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τα διαχρονικά αποτελέσματα τυχόν απόφασης κηρύσσουσας την επίμαχη διάταξη ανίσχυρη η οποία μπορεί, ενδεχομένως, να εκδοθεί υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης.
- 15 Το Supreme Court επισημαίνει ότι ο νόμος του 2011 προέβλεπε τη διατήρηση όλων των μεταδεδομένων σύμφωνα με τους εκεί προβλεπόμενους όρους, όπως προδήλως απαιτούνταν κατά τον χρόνο εκείνο από απόψεως δικαίου της Ένωσης. Αν, ωστόσο, όπως υποστηρίζει ο G.D., η καθολική διατήρηση είναι καθαυτή ανεπίτρεπτη, τότε ο νόμος του 2011 αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης. Αν αντιθέτως, όπως υποστηρίζει το Δημόσιο, είναι προσήκον να υιοθετηθεί μια ευρύτερη προσέγγιση, τότε είναι αναγκαίο να εξεταστούν οι σκοποί του καθεστώτος ως όλον, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η πρόσβαση, καθώς και το αν ο νόμος του 2011 συνιστά αναλογική επέμβαση στα δικαιώματα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής που κατοχυρώνονται από το δίκαιο της Ένωσης και από τον Χάρτη.
- 16 Το Supreme Court αναγνωρίζει ότι το ζήτημα του παραδεκτού αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές δίκες ρυθμίζεται από το εθνικό δίκαιο. Εντούτοις, το ζήτημα του κύρους τμημάτων του νόμου του 2011 μπορεί να τεθεί προς εξέταση στο πλαίσιο πολιτικής δίκης. Επιπλέον, το ίδιο το ζήτημα του παραδεκτού αποδεικτικών στοιχείων θα πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της (τυχόν) κρίσης περί ανισχύρου της εν λόγω ρύθμισης της εθνικής νομοθεσίας και υπό το πρίσμα της ακριβούς φύσης, της έκτασης, του σκοπού, του πεδίου εφαρμογής και των διαχρονικών αποτελεσμάτων του ανισχύρου αυτού.

- 17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να υποβάλει τα προπαρατεθέντα ερωτήματα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ